Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 140. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 25-го ЛИПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 25, 1984 No. 140. VOL. XCI.

НА СОЮЗІВЦІ ВІДЗНАЧАТЬ 90-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ

Чоловічий хор „Прометей".

Союзівка. — В кінці цього тижня, 28-го і 29-го липня, відбудуться цікаві мистецькі виступи, концерт надворі, забави з танцями і мистецька виставка, що цього вікенду присвячені 90-річчю УНСоюзу.

В суботу, 28-го липня, о год. 8:30 вечора, тут виступатиме в охолодженій залі „Веселки" чоловічий хор з Філядельфії „Прометей" під диригентурою Михайла Длябоги і піяністки Ірени Пелех- Зварич. Після мистецької програми — забава з танцями під звуки оркестри „Іскра".

Як відомо, хор „Прометей" недавно повернувся із свого другого великого турне по Европі, де він успішно виступав у багатьох країнах і у Швайцарії на міжнародному фестивалі хорів. Піяністка І. Пелех-Зварич, крім акомпаньяменту для хору, виступає також окремо, як солістка з інтерпретацією багатьох творів українських й інших композиторів.

В неділю, 29-го липня, відбуватиметься мистецька виставка Якова Гніздовського, відомого українського мистця з міжнародним ім'ям. Того ж дня о год. 2:30 по полудні оркестра „Іскра" дасть окремий концерт на терасі „Веселки".

Як згадано, всі програми, якими проводитиме конферансьє Союзівки Аня Дидик, проходитимуть в кінці цього тижня під кутом відзначення 90-річчя Українського Народного Союзу, установи, яка була первопочином українського зорганізованого життя в цій країні і служить українській спільноті в З'єднаних Стейтах Америки й Канаді та українському народові в Україні повних 90 років.

На наступний кінець тижня, тобто, 4-го серпня, на Союзівці виступить „Черемшина", вокальний ансамбль з Монтреалю, і Одарка Полянська — арфа, а до забави приграватиме оркестра „Нова хвиля" з Торонто.

Митрополит Мстислав очолить храмове свято

Ню Йорк. — Як повідомляють настоятель о. протопресвітер Володимир Базилевський і Управа парафії української православної катедри св. Володимира в Ню Йорку урочисту Архиєрейську Службу Божу у храмове свято катедри в неділю 29-го липня ц.р. очолить Блаженніший Митрополит Мстислав.

Храмове Свято відбудеться в Українському Селі в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., а урочиста Служба Божа розпічнеться о год. 10-ій ранку.

Проф. Я. Рудницький взяв участь у конґресі топонімії

Квебек. — В днях 11-15-го липня відбувся тут Перший міжнародний конґрес французької топонімії в Північній Америці з участю вчених із Канади, ЗСА, европейських країн і Південної Америки.

Конґрес влаштовано з приводу 450-річчя французької присутности на американському суходолі й першої подорожі Жака Картіє в 1534 році, що віддав під владу французького короля нововідкриті землі „Нової Франції" — теперішнього Квебеку. В програму конґресу входили наукові доповіді, виставки, поїздки в терен, бенкети й офіційні прийняття урядових та академічних установ.

З українських учених запрошено на конґрес сеньйора українських ономастів у Канаді, президента УММАН, проф. д-ра Ярослава Рудницького. З уваги на інші обов'язки, він взяв участь тільки в церемонії відкриття конґресу 11-го липня, залишивши свою доповідь у французькій мові на тему „Топонімія Квебеку в правописно-мовній передачі канадських українців" для відчитання 14-го липня й евентуального друку в плянованому збірнику цього конґресу.

В часі свого перебування в Квебеку проф. Рудницький привітав президію від української науки в Канаді, від УММАН та Міжнародного центру ономастики в Лювені, Бельгія, почесним членом якого він є від 1978 року.

У висліді конґресових нарад основано в неділю, 15-го липня, Асоціяцію французького назвознавства в Північній Америці під головуванням проф. Франсуа Бодена з Квебеку.

В. Вілліямс віддала звання „Міс Америка"

Ню Йорк. — Ванесса Вілліямс, перша негритянка, яка здобула звання „Міс Америка" у 57-річній історії цього крайового контесту краси, таланту та інтеліґенції віддала це звання на вимогу дирекції контесту у наслідок опублікования журналом „Пентгавз" серії її знімок в голих позах з іншою жінкою.

Сузет Чарлз
нова „Міс Америка"

В. Вілліямс проголосила своє рішення під час бурхливої конференції в понеділок, 23-го липня, відмовляючись від будь-яких інших коментарів в цій справі. Вона тільки відчитала заздалегідь приготовану заяву, що резиґнує, що стараметься відзискати свою добру репутацію і що вона продовжуватиме свою карєру у мистецько-розваговому світі.

Вміжчасі видання „Пентгавзу" за місяць вересень, в якому поміщені фота В. Вілліямс, зникло з кіосків негайно після його розміщення продавцями. Видавці цього журналу вже випустили його друге видання, яке вийшло на тиждень раніше перед звичайною датою публікації.

В Атлантик Сиτі, Н. Дж., де приготовляється 58-ий контест на 15-го вересня, його директор Алберт Маркс проголосив, що місце В. Вілліямс займе минулорічна перша краля Сузет Чарлз з Ню Джерзі, теж негритянка, якій залишилося ще тільки шість тижнів „урядування" на пості „Міс Америка". А. Чарлз теж повідомив, що, не зважаючи на резиґнацію В. Вілліямс, вона може затримати свої нагороди в сумі біля 125,000 дол. та стипендію в сумі 25,000 дол. Натомість новій „Міс Америці" підвищено стипендію з 17,000 до 25,000 дол. Прізвища обидвох будуть вписані в історію контестів.

Випадок з В. Вілліямс є першим в історії цих популярних контестів. Не виключають можливостей заскарження нею видавців „Пентгавзу" і фотографа, хоч видавець Боб Ґуччіоне твердить, що він має документ дозволу публікувати знімки за підписом В. Вілліямс і фотографа Тома Чіяпела.

Справа „Міс Америки" домінувала у новинках внутрішньо американського порядку на протязі п'ятьох днів.

В ПОЛЬЩІ ПРОГОЛОШЕНО ЗАГАЛЬНУ АМНЕСТІЮ

Варшава. — Польський комуністичний уряд ген. Войцєха Ярузельского проголосив загальну амнестію в Польщі з нагоди 40-річчя встановлення комуністичного режиму.

Амнестію, яку проголосив в суботу 21-го липня ц.р. парлямент, прийняли з певною дозою оптимізму кардинал Юзеф Глємп, примат Римо-Католицької Церкви, та Лєх Валенса, колишній голова розв'язаної робітничої спілки „Солідарність".

Згідно з урядовим виясненням 35,000 в'язнів звільнені з тюрми, одначе не підлягають амнестії ті в'язні, яких засуджено за зраду, шпигунство, саботаж, економічні злочини, спекуляцію і підкупство.

У тій групі в'язнів є 51 засуджених за „політичні злочини" і 601 проти яких ведуть доходження за їх „політичні проступки" і які мали бути суджені.

Але ця амнестія має певні умови, а саме, вона може бути „відновлена" політичним і неполітичним в'язням якщо б вони повторили попередні злочини перед кінцем 1986 року.

Реакція щодо загальної амнестії в Польщі в країнах вільного світу, як це буває в таких випадках, є поділена. Наприклад, представники НАТО та його членів-держав, які наклали економічні санкції на Польщу після впровадженя вийняткового стану після розв'язання „Солідарности", заявляють, що Захід мусить перестудіювати „ближче і глибше" документ заки НАТО зможе зробити будь-яке рішення в справі економічних санкцій.

У Вашінґтоні представник Державного департаменту схарактеризував цей акт польського уряду як „позитивний крок" і висловив сподівання, що „інші кроки повинні наступити" для задоволення аспірацій польського народу.

З Польщі американські кореспонденти повідомляють, що церковні кола, як теж велика частина суспільства, уважають, що тільки привернення „Солідарности" може принести „гармонію" між урядом і народом.

Між більш відомими в'язнями є провідники КОР-у — Яцек Куронь, Адам Міхнік, Збігнєв Ромашевскі і Генрик Вуєць, які були переслухувані і мали стати перед судом.

Звільнені є також такі відомі провідники „Солідарности" як Анджей Ґвязда, Северин Яворскі, Маріян Юрчик, Кароль Модзелєвські, Ґжегож Палка, Ян Рулєвскі і Анджей Розплоховскі.

Активіст Збігнєв Буяк ховається перед поліцією, а Богдан Ліс не випущений за амнестією, бо його судитимуть за „державну зраду".

В Пітсбурзі засновано спортовий клюб

Дев'ятого липня ц.р. в Фейгейвен Парку відбувся пікнік українського спортового клюбу. На протязі дня відбулися змагання з футболу та волейболу. Для послуг відвідувачів фестивалю були столи з їжою.

Український спортовий клюб був зорганізований цієї зими, і в ньому відбувалися різні зайняття, одначе, волейбол є одним із найулюбленіших зайнять членів клюбу. Вони сходяться щодругої неділі в церковній залі при церкві свв. Петра і Павла в Карнеґі, щоб брати участь у волейбольній грі. Ентузіязм спортового клюбу весь час зростає, також і його членство росте. Вік членів клюбу між 17 і 28 роками, але обмежень не існує, кожний може належати до клюбу.

В майбутньому клюб плянує посилити спортові зайняття для української молоді в околиці Пітсбурґу, а також брати участь у змаганнях волейбольних дружин Пітсбурщини. У серпні, можливо, відбудеться ще один пікнік.

Український спортовий клюб зацікавлений вести переписку з іншими українськими спортовими організаціями. В цій справі можна писати на адресу: 5830 Alder Street, apt. 1, Pittsburgh, Pa, 15232; або телефонувати: (412) 361 - 3037.

В Києві помер письменник М. Тарновський

Київ. — Як повідомляє совєтська преса, в Києві помер на 90-му році життя письменник і публіцист Микола Тарновський.

Він походив з Тернопільщини і перед Першою світовою війною приїхав як 15-річний юнак до ЗСА. Тут став опісля дуже активним у групі прогресистів, дописував до їхніх журналів, належав до Ліги американських українців і постійно тримав контакт з комуністичним режимом в Україні, пересилаючи туди свої статті, вірші та інші твори.

В 1958 році повернувся в Україну, став членом Спілки письменників України, заступником голови товариства „Україна" і носієм численних совєтських орденів, між ними почесної грамот президії Верховної Ради УССР.

Ряд його творів появився окремими збірками, наприклад, „Вітаю тебе, Україно", „Еміґранти", „Півстоліття за океаном", „З далекої дороги" та інші.

Для вшанування його пам'яті відбувся 22-го червня ц.р. в Києві окремий вечір, на якому промовляли поет Віктор Корчевський, письменники Петро Біба, Антон Хижняк, Микола Олійник і учителька школи з його родинного села.

М. Тарновського поховано на Байковому кладовищі у Києві.

Бюро іміґрації в Ню Йорку не може працювати справно

Ню Йорк. — У зв'язку з тим, що в найближчому часі у Палаті Репрезентантів будуть остаточно рішати долю нового іміґраційного закону, яким можуть дати право громадянства частинні нелеґальних іміґрантів, але з другої сторони карати тих, які дають нелеґальним іміґрантам працю, часописи пишуть про перестарілий спосіб праці Служби іміґрації і натуралізації.

Показується, що таке бюро в Ню Йорку, яке належить до одного з найбільших, має безумовно надто малу кількість урядовців і перестарілі методи праці, не зважаючи на деякі упрощення, що їх впроваджено в останніх роках. Бюра в Ню Йорку та околиці мають 800 урядовців, на 20 відсотків менше, як перед п'ятьма роками, а через ці бюра пройде в тому році біля три четвертини мільйона людей.

Якщо пропонований новий закон буде схвалений, тоді принайменше 450,000 чужинців будуть мати право на оформлення в Ню Йорку та околиці і це буде додатковим обтяженням для Служби іміґрації і натуралізації. Адвокати, які займаються справами леґального оформлення приїжджих з інших країн осіб, стверджують, що бюрократія бюра і його система є така як в XIX сторіччі. Фактом є, що часто бракує навіть форм, які мають бути виповнені, а ціла урядова „червона тасьма" є для іміґрантів, які часто не розуміють мови, страшенно скомплікова-

(Продовження на ст. 4)

„Піснею розповідаєм людям про Христа"

Джерзі Сити, Н. Дж. (Т. Кардашинець). — У кожного в житті своє призначення. Ніхто з членів квартету, що їздить тепер по цілому світі з українською євангельською піснею, кілька років тому і не відав, що вони, як зорганізована співоча група, знайдуть своє призначення — прославляти Ім'я Господнє, Його любов до людей, і любов до українського народу, яку вже ніяка сила не згасить, — так розповідала, відвідавши нещодавно щоденник „Свободу", молода чарівна співачка Розіта Попович, яка прийшла до редакції зі своїм п'ятирічним сином Санелі (що по-українському значить „соняшник").

На відвідинах у редакції „Свободи" Розіта Попович з п'ятирічним сином Санелі.

Співаки цієї унікальної групи — квартету, а часом квінтету, — з'їхалися до ЗСА з різних країн. Розіта, народжена в Німеччині, приїхала сюди, до Нюарку, зі своїм батьком і родиною, пастором і проповідником Андрієм Давидюком, якого запросили до української євангельської церкви в цьому місті. Спочатку громада євангеликів була нечисленна, приблизно 20 осіб. Згодом пастор А.Давидюк, побувавши в Південній Америці, почав стягати звідти людей, серед яких приїхав з Бразилії і теперішній муж Розіти, Іван Попович, народжений в Парагваю, та інші члени квартету — Віктор Мацюк з Парагваю, Антін Верез — з Бразилії, а до них долучився народжений в Монтреалі Петро Колесніков. Громада євангеликів в цій околиці почала розростатися, і згодом, за згодою пастора Давидюка вперше серед них було створено Відділ УНС ч. 340 в Нюарку, до якого належать і члени квартету. Тепер вони мешкають неподалік своєї церкви в Юніон, де пастором служить брат Розіти Юрій Давидюк.

Молоді євангелики співали спочатку у своїй церкві, щоб, сказала вона, „піснею розповісти людям про Христа". Згодом почали їх запрошувати інші церкви, рознеслася вістка про цю групу з багатим репертуаром сучасних релігійних пісень з України, що простими, теплими, зворушливими сло-

(Продовження на ст. 4)

УКРАЇНЦІ В КАНАДСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ ГРОМАДЯНСТВ

Оттава, Онт. (ОУПС — УІБ). — Тут відбулося 12-го липня 1984 р. пленарне зібрання екзекутиви Канадської федерації громадянства під головуванням новообраного президента Ч. Доджака. В склад екзекутиви ввійшли такі українці: д-р Рома Гавірко, віцепрезидент (Вінніпеґ), д-р Яр Рудницький (Монтреаль), д-р Г. Семенюк (Даундас), д-р Сергій Радчук (Вінніпеґ), та інші в характері місцевих директорів федерації.

У СВІТІ

В НЕДІЛЮ, 22-го липня ц. р., в столиці Мадярщини Будапешті почався двотижневий конґрес Світової лютеранської федерації, перше того роду релігійне зібрання в комуністичній країні. В конґресі бере участь 1,400 делеґатів, дорадників і спеціялістів, заступаючи 97 лютеранських Церков в різних країнах світу. Понад 10,000 мадярських лютеранів взяло участь в релігійній церемонії на початку конґресу. Світова лютеранська федерація нараховує 54 мільйони членів із загального числа 69 мільйонів лютеранців у світі.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ Західньої Німеччини Ганс-Дітріх Ґеншер повернувся з дипломатичної місії в Теґрані та привіз певні пропозиції іранського уряду відносно відновлення ближчої співпраці із західніми країнами. Схоплення американських закладників в американській амбасаді в Теґрані в 1979 році спричинило економічний бойкот Ірану західніми країнами. Як відомо, Іранська Ісламська Республіка аятолли Хомейні відноситься ворожо до Америки і її союзників, як теж до СССР. Ісламські націоналісти заперечують, що нібито Іран шукає співпрацю із Заходом, а тільки із Західньою Німеччиною.

НОВОВИБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ Ель Сальвадору Хозе Наполеон Дуарте відбув ряд конференцій з урядовими чинниками Британії, Франції, Бельгії, Західньої Німеччини й Портуґалії, шукаючи допомоги в боротьбі із комуністичними елементами в його країні, піддержуваними сандіністським урядом Нікараґуа. В повороті до Ель Сальвадору Дуарте зустрів президента Роналда Реґена у Вашінґтоні.

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН Китайської комуністичної партії „Народний Щоденник", гостро скритикував недавню угоду між Америкою й СССР щодо „удосконалення" „гарячої лінії" між Москвою і Вашінґтоном. В опінії цього органу-це пряме телефонічне сполучення між Білим Домом і Кремлем є „дешевим трюком", що в нічому не зменшує можливости вибуху атомової війни, і що говорення про користі телефонічного сполучення є „звичайною пропаґандою для одурманення народних мас".

З ХАРТУМУ, СТОЛИЦІ Судану, повідомляють, що урядові війська захопили прикордонні терени опановані повстанцями, прогнавши цих останніх через кордон в Етіопію. В промові по радіо минулої суботи президент Судану, Ґаафар аль-Німейрі, обвинуватив теперішній уряд Етіопії в підтримуванні повстанців для дестабілізації Судану.

В ІЗРАЇЛІ ВІДБУЛИСЯ загальні вибори до парляменту в понеділок, 23-го липня ц.р., в яких взяло участь 2,65 мільйона виборців, включаючи етнічних жидів, арабів і друзів. За більшість членів в парляменті, що нараховує 120 членів, змагалися 26 різних політичних партій. Найбільшими з них є партія Лікуд, під проводом теперішнього прем'єр-міністра Іцака Шаміра, і опозиційна Партія праці під проводом Шімона Переза. Ранні обрахування виказують, що Партія праці здобула 45 місць, Лікуд — 40, а понад 10 малих партій — інші місця в парляменті.

В АМЕРИЦІ

СПІЛКА АВТОМОБІЛЬНИХ робітників в Дітройті розпочала розмови з двома найбільшими фабриками автомобілів, а саме Дженерал Моторс і Форд. Контракт спілки, до якої належить 500,000 робітників, вигасає 14-го вересня ц.р. і вислід теперішніх переговорів заважить на майбутньому автомобільної індустрії в цій країні. Тому, що в останніх часах продаж автомобілів зріс, робітники вимагатимуть кращих платень та інших удогіднень.

ПОЛІЦІЯ ВЖЕ ЗААРЕШТУВАЛА людей, які захопили перед кількома днями дружину мільйонера з Мехіко Ідит Розенкранц і випустили її за окупом понад 1 мільйон долярів. Головним винуватцем був піяніст і експерт у грі бріджа Ґлен Райт, який має тепер фінансові труднощі. Цей випадок стався в часі міжнародного бріджового турніру у Вашінґтоні, в якому грали усі актори цієї історії.

РОВЗ КЕННЕДІ, мати забитих президента і сенатора та голова роду Кеннеді, закінчила 94 роки життя. Хоча біля неї зібралися члени родини Кеннеді та священик відправив Богослужбу, соленізантка не була свідома свого свята, бо після недавнього виливу крови до мозку, вона зовсім непритомна та дихає при помочі машини.

ЧЛЕНИ ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ повернулися після перерви на Конвенцію Демократичної партії до праці на три тижні, після яких знову буде перерва на Конвенцію Республікаської партії. На порядку нарад буде тепер справа підписання нового закону про іміграцію і мілітарна допомога країнам Центральної Америки.

БЕЗРОБІТТЯ В ОКОЛИЦІ Пітсбурґу об'єднало тепер юнійних провідників, безробітних робітників сталі та священиків, які закидають сталевим корпораціям та їхнім директорам зменшення виробу сталі, а з тим і безробіття. В деяких місцевостях в околиці Пітсбурґу безробіття доходить до 25 відсотків.

УРЯДОВІ ЧИННИКИ ствердили, що відділ Департаменту рільництва, який має за завдання провіряти обставини в зоологічних городах, не доглядав відповідно за чистотою та іншими здоровельними справами у відношенні до звірів, яких тримають у зоологічних городах. Це виявилося після того, як в зоологічному городі Атланти загинуло багато звірів у наслідок недогляду.

В САН ІЗІДРО, КАЛІФ., де загинуло з незрозумілих причин від рук одного злочинця 23 невинні особи, відбулися торжественні похорони усіх жертв, в присутності соток мешканців містечка. Мешканці влаштовують також демонстрації та поминальні зібрання, щоб допомогти родинам вбитих та не допустити до відкриття ресторану МекДоналда, де трапилась ця трагедія. Вони вимагають знищення ресторану і встановлення на цьому місті пам'ятника.

ФІНАНСОВИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ американських дівчат-скавтів вже покращав завдяки тому, що в околиці Ст. Луїсу спеціяльна збірка дала прихід 540,000 долярів Минулого року найбільший прихід цієї організації, продаж тістечок, сильно потерпів після того, як у пачках тістечок знайдено було голки, скло та інші гострі предмети.

СПОКІЙНИЙ КІНЕЦЬ тижня провела кандидатка на віцепрезидента ЗСА з демократичної партії Джералдін Ферраро в Ню Йорку, виконуючи родинні обов'язки, як закуп харчів та інше. Тим разом всюди супроводжали її вперше фотографи, репортери та невідступна тайна поліція.

У ВЕРМОНТІ помер на удар серця широковідомий бігун Джеймс Фікс, що пропаґував в ЗСА щоденне бігання, як найкращу можливість запобігти недугам серця. Він написав на цю тему п'ять книжок, з яких одна, п.н. „Повний підручник бігання", була найбільше популярна та більше як рік після появи в 1977 році стояла першою на листі почитних книжок. Уважають, що Дж. Фікс розбудив серед американців захоплення, а то й манію щоденного бігання. Дж. Фікс мав 52 роки і секція після його смерти виказала, що дві з його головних артерій до серця були заблькоковані і він помер на масивний атак серця.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Реакція Москви на липневу проклямацію Президента ЗСА

З днем 16-го липня 1984 року президент Роналд Реґен видав традиційну проклямацію з нагоди Тижня Поневолених Націй, що, як відомо, є обов'язковою функцією Президента ЗСА на підставі Закону ч. 86-90.

У його довшому документі, між іншим, сказано:

„Під час Тижня Поневолених Націй ми поновляємо наші зусилля до підтримки свободи, незалежности і національного самовизначення тих країн, що ведуть боротьбу за своє визволення з-під комуністичної ідеології і тоталітарного поневолення; і (ми) також підтримуємо ці країни, які сьогодні стоять в обличчі совєтської експансії..."

У попередньому відступі, президент Реґен сказав: „Хоч вже 25 років минуло від першого проголошення Тижня Поневолених Націй, — його важливість і значення не зменшилося... Під час Тижня Поневолених Націй ми мусимо знайти час, щоб згадати усіх — і численні жертви, і самітніх героїв, усіх, і тих, що є жертвою бомбардувальників в Афганістані, і такі індивідуальності як ув'язнений український патріот Юрій Шухевич..."

Тут треба підкреслити, що ім'я Юрія Шухевича було єдиним у президентській проклямації, хоч були згадки про тяжку ситуацію релігії в Литві та про членів „Солідарности", як теж про переслідування в Чехо-словаччині, Нікараґуа і Ляосі.

Слід також згадати, що 13-го липня ц.р. президент Реґен під час промови, виголошеної на конференції у справі віднови культурного обміну між СССР і ЗСА, назвав росіян і українців. Він сказав:

„Реакція наша на це доводить до погіршення обставин поміж населенням СССР і ЗСА. Але наші непорозуміння не є з російським народом, українським народом чи іншою гордою нацією, що є складовою частиною цієї багатонаціональної держави. Тому ми мусимо бути осторожні в кожній реакції на потягнення уряду СССР, щоб не висловлювати нашого обурення на тих, які не є відповідальні за те, що уряд робить".

Як можна було сподіватися, Москва гостро зареаґувала на проклямацію з нагоди Тижня Поневолених Націй. Московське радіо оскаржило президента Реґена в тому, що він хоче „збільшити конфронтацію у світі" своїм виступом перед представниками поневолених націй:

„Він (Реґен) обіцює продовжувати свою підтримку бандитам які продираються в Нікараґуа і Афганістан, що вказує, що президент (Реґен), позуючи як чемпіон прав людини, замасковує своє вмішування у внутрішні справи інших країн". Совєтська пропаґанда також голосить, що „окупація Америкою Ґренади вказує, якої свободи він (Реґен) хоче".

На превеликий жаль, Конвенція Демократичної партії, яка щойно закінчилася у Сан Франсіско, не зайняла ніякого становища відносно поневолених народів, з чого радіє Москва, думаючи, що тільки республіканці є зацікавлені в поневолених націях, що очевидно не є правдою. Президенти Джан Кеннеді і Линдон Джансон, обидва демократи, підтримували поневолені нації так у річних проклямаціях, як теж у їхніх публічних виступах.

Степан Женецький

СОВЄТСЬКА ПРОПАҐАНДА

III.

Совєтські верховоди потішають себе, що це, мовляв, не має значення. Вони говорять, що ті, які захоплюються джіном, „джінсами" і „кока-колею", будуть боронити свої, тобто совєтські вартості (які?) в разі поважної кризи, тобто війни. Але треба у сьому сумніватися. Один недавноприбулий еміґрант із Совєтського Союзу розповідає, що він чув розмову між будівельними робітниками. Один робітник, в присутності тузена інших, сказав: „Якщо Америка заатакує Совєтський Союз, я не буду битися. Я зразу піддамся". Цей новий еміґрант пише, що він був сильно здивований відвертістю і певністю цього робітника, а ще більше тим, що ніхто з присутніх робітників навіть не пробував йому заперечити. (А були часи, що такої розмови не можна було почути). Інший робітник спитав його „Чи ти будеш воювати проти китайців?" „Не буду боротися також проти китайців" — цей відповів. „Бо яка різниця, чи мене душать свої, чи китайські бюрократи?"

Ордени-бляшки

Судячи по орденах-відзначеннях, якими відзначають заслужених найвизначніших совєтських ватажків, можна сказати без вагання, що кожний новий „вождь" є двічі більше заслужений, як його попередник. Ленін був відзначений деякими орденами, Сталін був героєм Совєтського Союзу, Хрущов був відзначений ним два рази, а Брежнєв аж чотири рази! Якщо оцінювати їхні заслуги, то співвідношення між відзначеними буде досить вірним. За Леніна це був т.зв. „науковий комунізм", ідеологія, що була заволоділа умами мас. Сталін, що запровадив колективізацію, індустріялізацію і... „ґулаґізацію", важко працював, над цим, щоб підмінувати віру в ідеологію комунізму, але з малим успіхом. Хрущов осягнув більше своїм виявленням сталінських злочинів, але віра в комунізм все ще за нього була жива. Правдоподібно, це не було так легко, як видавалося, цілковито знищити цю глупу мрію. І тільки почвірному героєві Совєтського Союзу, Брежнєву та його помічникам, удалося це довершити. В 1964 році Брежнєв і його кліка відсунула Хрущова від керми комуно-московської імперії на підставі смішної причини: „у зв'язку з його заавансованим віком"... (За теперішнім стандартом віку совєтських ватажків, Хрущов був молодим чоловіком, „тільки" 70 років).

20-ти річний плян

„Великий, маєстатичний" 20-ти річний плян для побудови комунізму розпочався при кінці володіння Хрущова великою пропаґандою і тріскотнею. Як виявилося, Хрущов був добрим учнем героя східньої епічної літератури Гаджи Насредіна. Свого часу цей Насредін був пообіцяв шахові, що він протягом 20-ти років навчить осла говорити. На це шах йому відповів, що як він не дотримає цієї обіцянки, то він накаже відтяти йому голову. Коли спитали Насредіна, як він міг погодитися на таку умову, він відповів, що тим немає чого журитися, бо за 20 років або шах, або осел, або він сам, Насередін, помруть...

Двадцять років проминуло, Хрущовський осел (двадцятьрічний плян) не став говорити, а сам Хрущов помер. Після нього новий Насредін, Брежнєв, почав новий, десятьрічний продукційний плян. Час цього пляну був на половину коротший і ціль була набагато менша. Тепер, понад шістдесят років, після жовтневої революції, люди в Совєтському Союзі вже більше не вірять в жодні пляни ні п'ятилітки.

Не вірять совєтській брехні

За роки існування Совєтського Союзу режимна пропаґанда цілком утратила довір'я серед совєтських горожан. Із-за постійної брехні, вона осягнула протилежний успіх: підсовєтська людина вірить у все те, що вона засуджує, і відкидає все те, що вона захвалює. Це стосується усіх ділянок як культури, так і загальної політики. Наприклад: якщо совєтська преса хвалить якогось письменника, то він напевно буде друкований, але його книжок не будуть читати. Свого часу Зощенко, Ахматова, Пастернак і Солженіцин стали дуже популярними після того, як совєтська преса сильно їх скритикувала: натомість Васілі Ґроссман, якому цілком заслужено належиться місце між ними, є маловідомим зага-

(Закінчення на ст. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Концерт Української Музичної Фундації

Активна своїм видавництвом Українська Музична Фундація зайнялась ще й влаштуванням концерту клясичної музики, який відбувся 5-го травня в залі Українського Народного Дому в Ірвінґтоні, Н.Дж.

Першою точкою програми був виступ молодого баса — Стефана Шкафаровського, який відспівав Лисенка: „Гей, літа орел", „Казав мені батько", „О, Дніпре, мій Дніпре", Косенка: „Взяв би я бандуру" та Стеценка: „Ой, чого ти, дубе". Шкафаровський має чудової барви голос, співає легко, і в нього гарно виходять як драматичні, так і жартівливі пісні. Будемо уважно слідкувати за його дальшим ростом, бо тільки від нього залежить до якої міри він, цей, Богом даний, голос, розвине послідовною працею. Професійна акомпаньяторка Дозя Сиґіда дискретно і музикально акомпаньювала солістові.

Співачка Оленка Геймур, перед своїм виїздом до Італії, виступила на концерті з таким репертуаром: Пуччіні: Арія з опери „Ля Богем", Гайворонський: „Сонце заходить", Наденко: „Чого являєшся мені у сні", арія з опери „Козак за Дунаєм" „Прилинь козаче мій", Бобикевич: „О, слово рідне", Гулак-Артемовський: „Ой казала мені мати". Оленка Геймур має гарний, повнозвучний сопран, добре вишколений, правильні віддихи, чисту інтонацію, і приємну появу і поведінку на естраді. Вона зі зрозумінням виконувала свою програму. Солістці по-мистецьки акомпаньювала проф. Дарія Гординська-Каранович.

Третьою точкою програми був виступ молодого пяніста Роберта Дурзо з творами: Шопен: Баляда Ґ-моль, Грудин: Етюд, і Ліст: Трансцедентальний Етюд Ф-моль. Роберт Дурзо з походження італієць, але вчився в Українському Музичному Інституті (УМІ), завершивши студії дипломом в клясі проф. Дарії Гординської-Каранович. Опісля продовжував студії в Індіяна університеті і в Темпл університеті у Філядельфії. Р. Дурзо завжди включає у свої виступи твори українських композиторів і є їх взірцевим інтерпретатором. У баляді Шопена і в Етюді Ліста виказав технічну легкість і розмах, співний тон, а з музичної сторони — правильне фразування і відчуття виконуваного твору.

На закінчення концерту виступив мішаний хор „Трембіта" з піснями: Леонтовича — „Льодолом", Стеценка — „То була тиха ніч", Аркаса — хор з опери „Катерина", Гнатишина — „Садок вишневий". Концертовий скрипаль Рафаїл Венке виявив себе тим разом як талановитий диригент, що осягнув в творах гарне, збалянсоване звучання поодиноких голосів. Шкода, що деякі хористи були перешкоджені, диригент вклав багато праці, часу і енергії, щоб з невеликим колективом виконати складну програму. Прецизійно акомпаньювала хорові Марія Павловська.

Публіка спонтанно рясними оплесками — нагороджувала всі точки програми, а президент Фундації Григорій Венке подякувавши всім виконавцям, у заключному слові розповів про цілі Української Музичної Фундації. За чаєм і солодким, що приготовили пані з управи Фундації, гості і виконавці ще довго гуторили про цей успішний концерт.

Таїса Богданська

Едвард Жарський

У 150-РІЧЧЯ КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

(1834—1984)

Заснування у 1834 році у Києві університету ім. св. Володимира Великого (тепер: Київський ордена Леніна державний університет імени Т. Г. Шевченка)—один із зразків тих труднощів, з якими мусіли боротися українці за свої культурні права. Хоч царським наказом намічувано Київ як місце осідку університету, хоч цього домагався і міністер освіти граф П. Завадовський (відограв значну ролю у відкритті університету у Харкові)—то проте самій реалізації заснування університету у Києві довгий час перешкоджали впливові польські кола; для них наказом часу були ще у 1700 роках виготовлені супершовіністичною групою польської шляхетчини директиви „На знищене Русі" (як знищити Русь-Україну), головні напрямні яких зводилися до цього, щоб тримати українців в темноті, не допускати їх до вищих шкіл, до ніяких урядів і тим подібне.

У заснуванні університету в Києві поляки вбачали втрату своїх впливів, свого стану посідання, загладу „польскосьці". Не диво, що примара загибелі примусила польську верхівку вжити всі сили й вплив, щоб уже в зародку знищити плян створення університету в Києві.

Перед утворенням університету в Харкові (1805 р.) українці з Волині, Слобожанщини й інших українських земель виїздили до Віленського університету на сотні кілометрів віддаленого від Харкова чи Києва. Ясна річ, що зовсім природно було заснувати університет у Києві. Щоб знівечити цей проєкт, Гуґо Коллонтай, ректор Краківського університету, дораджує візититарові шкіл Волині, Поділля й Київщини, графові Тадеушові Чацькому запропонувати міністрові Завадовському відкрити в Крем'янці гімназію, яка ... „дуже добре може сповняти функції університету",... розуміється університету польського. Тим способом бажали вони відкласти у далеке майбутнє проєкт заснування університету в Києві; щоб все таки не виявляти свого ворожого наставлення до українців Т. Чацький дораджував міністрові відкрити для київської губернії гімназію, подібну до крем'янецької, але вже не в Києві, а ... в Радомишлі.

Не бажаючи входити в конфлікт із впливовою польською шляхтою—бо й царський уряд забігав їхньої ласки,—міністер Завадський не спротивлявся відкриттю гімназії у Крем'янці, що й сталося у 1805 році. (Займаючи Правобережжя України царський уряд залишив польській шляхті багато привілеїв: польську шляхту зрівняно в правах із російською; їх залишено на важливих становищах в адміністрації; у судівництві далі зберігалась польська мова; царський уряд залишив в її руках шкільні справи, якими за царювання Олександра І (1805 1825) кермував куратор Віленської шкільної округи граф Адам Чарторийський, його заступником на Волині й Поділлі був Тадеуш Чацький).

Свідоміші українці не могли спокійно примиритися з такою розв'язкою. У висліді їхніх заходів—обіцяно перетворити існуючу духовну Академію в університет. „Проти цього замаху (!),—писав Т. Чацький у листі з 1806 року до Г. Коллонтая,—є один засіб: заснувати університет у Крем'янці". З різних політичних мотивів царським рескриптом з дня 18-го січня 1819 року крем'янецьку гімназію перетворено не на університет, але на ліцей, який до певної міри заступав університет.

Ліцей став важливим польським культурним осередком; при ліцеї відкрили різні школи й курси, ліцей мав багатющу бібліотеку й колекції. У ньому викладали визначні польські інтелектуали та й більшість учнів були поляки (у 1821 році на 600 студентів—було лише 34 українці.)

Події 1830-их років докорінно змінюють поступовання царського уряду. Масова участь учнів ліцею у польському повстанні 1830-31 років призвела до його закриття у 1831 році. Куратор харківської шкільної округи В. Філатьєв подав цареві Миколі І думку перенести ліцей до Києва; його проєкт підтримав і київський генерал-губернатор Левашов, у висліді чого вийшов царський наказ з 8-го листопада 1833 року перевести ліцей до Києва та перетворити його в університет ім. св. Володимира. 15-го липня 1834 року саме в день св. Володимира Великого відбувся урочистий акт відкриття університету; виклади почалися 28-го серпня 1834 року.

Основне ядро викладачів творили учителі крем'янецького ліцею; ректором став відомий український учений енциклопедист Михайло Максимович, професор московського університету, із старшинського роду на Полтавщині, а проректором Володимир Цих, родом з Харківщини

Недармо польська верхівка передбачала свою загибель з моментом заснування університету в Києві. Засновуючи в Києві університет, російська влада дбала не про науку, як радше про те щоб прищепити слухачам „общий дух русскаго народа", чого згодом одверто вимагав міністер народної освіти граф С. Уваров.

З роками—Київський університет став одним із головних осередків українського руху. Серед професури були визначні українські вчені; М. Костомаров, В. Антонович, видатний історик України, який протягом 1880-90 років обсадив усі катедри історії в університетах України своїми учнями, в тому й Львівський університет—М. Грушевським, М. Драгомановим, М. Зібером, О. Кістяківським, М. Костомаровим, І. Лучицьким, В. Перетцом, М. Довнар-Запольським й іншими. Вони дуже причинились для розвитку української науки й культури. Українське студентство Київського університету було промотором революційних ідей, домагалося заснувати катедри з українською мовою викладання. Не малу ролю відограло воно й у визвольних змаганнях, а Студентський Курінь з-під Крут став символом жертвенности, на якому виховується покоління молоді.

Володимир Барагура

Післяслово з нагоди посвячення приходства в Гантері

Я весь вік свій, весь труд свій віддав
Для одної ідеї,
І страждав і терпів і горів,
І трудився для неї...

Ці парафразовані знамениі слова, що їх вклав Іван Франко в уста старозавітного пророка Мойсея стосуються не лише до цього біблійного провідника гебрейського народу. Їх можна прикласти однаково й до звичайної, „сірої" людини, вони бо означають одержимість, тобто беззастережне захоплення й відданість аж до самозабуття, самозаперечення, самопосвяти й самопожертви якоюсь, хоч і скромною, але позитивною ідеєю, проблемою, акцією, яка має не тільки особисте, але й загальне значення, не зважаючи на труди, час, матеріяльні витрати, труднощі, перешкоди, людську злобу й презирство.

Конкретним прикладом такої одержимости є український релігійно-культурний центр у Гантері, що постав завдяки подружжю д-ра Івана й інж. Наталії Макаревичів при співучасті гурту людей доброї волі, які поділяли ентузіязм ініціяторів.

Завершенням створення цього центру була побудова парафіяльного дому — „хижі", посвячення якого відбу-

(Закінчення на ст. 3)

Проф. Петро Потічний

ЗУСТРІЧ ІЗ ШЕВЧЕНКОМ У КИТАЇ

I.

П'ять тижнів у Китаї — на запрошення Академії суспільних наук — це релятивно короткий час. Але багато чого можна побачити, навчитися і пережити. Гори Квейліну в постійному серпанкові імли й прекрасні печери, які нагадують Постойну в Словенії. Степи Монголії із стадами овець, корів, верблюдів, і табунами малих швидких коней, на яких предки тутешніх племен були пострахом світу ще заки китайські імператори з допомогою лямаїзму умудрились обернути їх в спокійних пастухів. Манджурський Харбін з його українськими пам'ятками Святопокровським храмом (сьогодні парафія Китайської Православної Церкви), Українським Домом (сьогодні фабрика), й останнім моґіканом, 91-літнім чернігівським нащадком запорожців А. Шандором, який привандрував сюди ще зі „Зеленого Клину". Живий, рухливий — веде показувати „Українську Хату", колишній культурний центр. Величезний, брудний Шанхай, вулиці якого не вміщають бурхливого потоку його мешканців. Зелений Сучов з його вишуканими „китайськими городами" й каналом, що так нагадували Маркові Польо рідну йому Венецію. Сіян з його мурами, гробницями й стрункими лавами теракотових воїнів. Незаписаний камінь слави єдиної імператриці Китаю Ву Дзетієн, що своїми любовними пригодами на декілька століть випередила російську царицю Катерину II. Великий мур, що драгоном розтягнувся на тисячі кілометрів. Лекції, розмови, дискусії — в університетах, в інститутах академії, з науковцями, з принагідними особами. Економічні реформи, „спеціяльні зони", динамізм міст і сіл, рух на вулицях, на базарах-і будови, будови, будови. Китай знову у великому русі, але тим разом без зайвих гасел, крику і вимахування кулаками. Це спокійна, тиха революція, яка проходить у Китаї. У нас кажуть „Тиха вода береги рве". Може й не зовсім ці переміни до вподоби „батькові народу" який теж сьогодні преспокійно спочиває за склом труни в мавзолеї просторої площі Тієнанмену або деяким ще живим його послідовникам. У вітринах крамниць — продукти замість портретів. Здалеку розпізнаєш жінок. Поліцейські в нових, пишних уніформах. Не треба рахувати кишень, щоб пізнати старшин нової армії — ранги на еполетах. Багато дечого змінилося за п'ять років від моєї останньої візити.

Але перше червня, коли мені сповнилося 54 роки, став для мене незабутнім, пам'ятним днем. Раннім вечером члени Інституту сов'єтських і східньоевропейських студій, Академії суспільних наук, мої господарі, вгостили мене обідом, що складався 18 блюд та різних, прерізних напитків до преславутної маотай включно. Безчисленні тости. Китайці, правда, говорять дещо коротше від нас українців, але це не міняє ситуації. Їх багато більше і кожний хоче щось сказати.

Одначе найбільшою радістю для мене була зустріч з Ґе Баоцюаном, одним з найбільших популяризаторів української літератури в Китаї. Два дні перед тим на зустрічі з пані Чен Ї-Юан мені показано переклади Шевченкових творів під редакцією Ге Баоцюана в формі чепурного тому на 423 сторінки, випущеного в 1983 році шанхайським видавництвом „Перекладна Література". Наклад тому-44.300 примірників-розійшовся швидко. Сьогодні — це раритет, що його важко дістати. Не диво, отже, що я з великою нетерпеливістю й деяким хвилюванням очікував приходу гостя.

Точно о годині 9-ій вечора, як і було домовлено, делікатно хтось застукав у двері моєї кімнати і за секунду передо мною стояла постать високої на ріст людини з мило усміхненим лицем та малою, виповненою книжками торбиною в руці. Дещо похилене вперед сильної будови тіло, чорне волосся, гладке лице, живі очі і сильний потиск правиці ніяк не зраджували 71 років трудолюбивого життя людини, з якого багато літ присвячено українській культурі. Прийшов не сам, а в товаристві вже згадуваної пані Чен та своєї донечки, студентки порівняльної літератури на Пекінському університеті. Видно вона заміряє іти слідами батька, бо вже завчасу вивчила англійську і російську мови, якими свобідно володіє. Цікавиться канадською літературою й бажала б приїхати на студії до нас у Канаду.

Розмова ведеться російською мовою. Нею найкраще володіє мій гість. Крім неї, в письмі він знає українську, польську, чеську, болгарську і сербську мови. Перекладав теж із білоруської (Кулас і Купала), з мадярської (Ш. Петефі) і навіть з албанської. Знає теж англійську і французьку мови. Вважає себе русистом у — вужчому, а славістом в ширшому пляні. Він крупна фігура в китайському науковому і культурному світі. Член Академії суспільних наук, член Ради китайської спілки письменників, Ради всекитайської федерації літератури і мистецтва та Ради китайського об'єднання чужої літератури. Віцепрезидент китайського об'єднання для студій совєтської літератури, провідний член Китайської ліґи есперанто, та член редакції видань визначних китайських письменників Лю Сіянґ, Ґо Можо та Мао Дуна. Він теж професор двох університетів — Січван і Ґвандонґ. Про нього є згадка і в українській совєтській енциклопедії та інших виданнях.

Прохаю розказати дещо про його зацікавлення та працю на полі української літератури. Цікавиться він нею від молодих літ й не тільки Шевченком. Перекладав Франка „Гимн", „Гріє Сонечко", „Semper Idem", „Нехай і так, що згину я", написав про Франка довшу статтю і виголосив її в 1956 році на святкуваннях 100-ліття народження письменника. Між іншим в книжці про Франка перекладено теж „Земле, моя всеплодющая мати", (Я Ган), „Vivere Memento", „Товаришам з тюрми" (Чжу Цзін), „Каменярі" (Чжанґ Мінґкуї) та оповідання „Муляр" (Фу Ки), Лесю Українку („Мій шлях", „Надія", „Скрізь плач, і стогін, і ридання", „Вечірня година", „Грай моя пісне"), Стефаника, Марка Черемшину. Знає і захоплюється Коцюбинським. Читає твори і особисто знайомий з багатьма сучасними українськими письменниками. Але таки найбільше присвятив увагу нашому національному генієві, якого вважає „пробудителем народу, великим гуманістом, патріотом і палким революціонером". Переклав багато віршів Шевченка серед них: „Причинну", „Катерину", „Тополю", „Заповіт", „На панщині пшеницю жала" та інші. На початку 1960-их років написав про Шевченка декілька статтей і розвідок у різних газетах і журналах, як, наприклад, „Венсює Пінлун", ч. 1, 1961; „Венгуейбао", 16-го березня 1961; „Шікан", ч.2, 1961; „Гуанмін Жібао", 9-го березня 1961. Тоді теж почав працю над „Кобзарем". Але це видання побачило світ щойно тепер.

Українською літературою в Китаї, а спеціяльно Шевченком, цікавляться вже від довшого часу. Вже в вересні 1921 року Шен Енбін (Мао Дун) написав коротку біографію Шевченка в журналі „Сяошо Юебао", редактором якого він був, а опісля надрукував „Короткий нарис української літератури" Карпелєса, перекладеного з німецької мови і доповненого Танґ-Сіном (Лу Сін), одним з великих китайських письменників. Писали про Шевченка і Ян Цю, Сун Вей, Тян Лян, Цао Мін, Чжан Фан, Цао Цзінхуа, Джан Тесюан, Ма Цзяцюн, Менґ Гай, Жен Женженґ, і, як подає Богдан Кравців у XII томі творів Шевченка — і Емі Сяо (Сяо Сан), Джан Тесюан і Го Можо. Цей останній, користуючись російським перекладом, переклав „Заповіт".

Це саме відноситься і до цього видання. Перекладачі користувалися творами Шевченка в двох томах, виданих російською мовою в 1955 і 1964 році, „Кобзарем" російською мовою з 1972 року, та „Кобзарем" українською мовою, виданим Держлітвидавом України в 1963 році.

Перекладна праця почалася при кінці 1950 і початку 1960 років із ціллю відзначити 100-ліття смерти поета. Ге Баоцюан разом з Джан Тесюаном, Менґ Гайом і Жен Женженґом взялися до праці з думкою видати двотомник творів Шевченка. Цілу збірку було набрано в видавництві „Народна Література" в Шанхаї. Але з приходом т.зв. „Культурної революції" видання реалізувати не вдалося.

Професор Ге, одначе, не дає за виграну і старається твори Шевченка публікувати хоч і в дещо зміненому і скороченому виді. Після більше ніж 20-ти річних заходів йому це вдається і в 1983 році виходить цей гарний том, який включає в собі 80 віршів Шевченка під назвою „Кобзар, вірші і поеми".

Правда, не всім перекладачам судилося втішатися продуктом їхньої праці. Менґ Гай помер в 1980 році, а Джан Тесюан вже довгі роки прикутий важкою хворобою до ліжка. Але їхній труд відзначений в короткому „Післяслові" зі зазначенням, що цей том виходить теж і на їхню пошану.

(Продовження буде)

Совєтська...

(Закінчення зі стор. 2)

лові тільки тому, що його не критикували. Його творчість задушили мовчанкою.

Кожний день совєтські часописи, радіо, телебачення, виливають зливу брехні на Америку, змальовують її безробіття, злочинство і зубожіння найчорнішими барвами. Але вислід тієї брехні є такий, що підсовєтські люди думають що в Америці немає жадних серйозних проблем: вони вірять, що там гроші просто ростуть на деревах і що там можна нічого не робити, а жити в люксусових обставинах — грати азартні гри в касинах і їздити „каделаками".

Совєтська комуністична пропаґанда, з бігом часу, затратила своє призначення і поволі стала протикомуністичною, а впарі з цим, протисовєтською пропаґандою. Наприклад: протисовєтська пропаґанда твердить, що від самого початку створення Совєтського Союзу ним кермують самі злочинці. Теперішня совєтська пропаґанда твердить майже те саме: деякі високі совєтські вожді, від Троцького до Хрущова, були проголошені, і досьогодні їх уважається ворогами народу, аґентами імперіялізму і закордонних таємних служб. Згідно з сучасною офіційною совєтською пропаґандою, за час всієї історії Совєтського Союзу, було тільки двох порядних його керівників: Ленін і Брежнєв. (Можна цілком певно передбачити, що швидко Брежнєва замінить Черненко).

Протисовєтська пропаґанда і совєтська пропаґанда однозгідно твердять, що немає і ніколи не буде чогось такого, як „соціялізм з людським обличчям". На всі твердження західніх віщунів про можливість еволюції совєтської системи, совєтська пропаґанда відповідає скаженою лайкою. Вона твердить, що немає і ніколи не може бути такої еволюції. (Це твердження комуно-московської пропаґанди є протинаукове, бо еволюція є об'єктивним фактором, що постійно рухається в одному або другому напрямку, а також протикомуністичною, бо як постав сам комунізм, як не внаслідок еволюції?). Намагання західніх комуністів рятувати теорію „наукового світового погляду" від цілковитого провалу; совєтська пропаґанда поборює ще з більшою ворожістю. Совєтська преса гостро атакувала всіх, хто починав такі спроби — наприклад, еспанського комуністичного провідника Карілла та італійського, недавно померлого Берлінґуера. Поширювання друкованих промов цих комуністів в „країні Рад" карають неменше гостро, як розповсюджування „ҐУЛаґу Архипелагу" Солженіцина. Але що там Берлінґуер і Карілло? Навіть поширювання деяких творів Маркса, Енґельса і Леніна, можуть спричинити великі неприємності.

З упливом часу навіть найбільше важливий совєтський пропаґандивний матеріял стає протисовєтським матеріялом, який заборонено навіть згадувати, не говорячи вже про поширювання. Між забороненими є не тільки книжки, статті і промови таких „ворогів народу" як Троцький, Бухарін, не тільки твори їхнього ката, Сталіна, чи відсталінізатора його Хрущова, але навіть деякі твори живучого ще тоді Брежнєва, у яких він славословив товаришів Сталіна і Хрущова. Кожний совєтський часопис і журнал зчасом стає протисовєтським, бо вони заповнені іменами, світлинами і промовами совєтських головачів, яких партія сьогодні не хоче згадувати.

Можна сміло твердити, що сьогоднішні совєтські часописи і журнали, як і довгі промови сьогоднішніх совєтських головачів з Черненком включно, невдовзі заборонять із-за протисовєтських матеріялів.

Яскравим доказом того, як у Совєтському Союзі просовєтські матеріяли стають противєтськими, свідчить такий приклад: у 1971 року в Свердловську арештовано групу робітників, яких обвинувачено за „аґітацію і пропаґанду" проти Совєтського Союзу. А їхня провина полягала в тому, що вони поширювали „величну" і „знаменну" — тепер заборонену, але ніколи не відкликану з того часу, як вона була ухвалена перед десяти роками... програму комуністичної партії Совєтського Союзу!

„Село Україна" в Дофині

У зв'язку з надходженням дев'ятнадцятим річним Канадсько-Українським Національним Фестивалем, який відбудеться цього року від 2-го до 5-го серпня в Дофині Манітоба варто пригадати укранській, загальній канадській і американській публіці про нові проєкти та що зроблено від листопада минулого року до сьогодні, щоб цей Фестиваль був ще кращим, а Дофин став дійсно „столицею України на північноамериканському континенті", як про це говорять різні коментатори та ті, які побували хоч раз на Українському Фестивалі в Дофині.

Англомовний „Дофинський Вісник" (The Dauphin Herald) з 1-го листопада 1983 року на стор. А3 помістив статтю Билла Генрі п.з. „Український народно-Мистецький Осередок зібрав повну жменю долярів", в якій описує, що цей Осередок і Музейний комітет одержали минулого тижня 125,000 долярів від провінційного уряду, що було половиною „ґренту" „Призначення Манітоби" в липні минулого року.

Ці гроші підуть на 3.2-мільйоновий багатонаціональний комплекс, який буде приміщувати Канадсько-Український Національний Фестиваль. Цей проєкт є першим із чотирифазового пляну розбудови, який, сподіваються, коштуватиме понад 15 мільйонів долярів для свого закінчення.

Тепер працює в цьому проєкті від 15-ти до 20-ти працівників повний час, яких затруднює Український Народно-Мистецький Осередок (УНМО), сказав голова цього Осередку 31-го жовтня минулого року п. Процишин.

Поліпшення дороги на місці проєкту поступає вперед і закінчено прочищування для головної дороги, яка обслуговує район паркування авт. Залоги є готові починати будувати каналізацію та встановлювання води і зрізують частину насипу, де має бути побудований амфітеатр на 2,000 місць. Також відновлюються фестивальні канцелярії у Дофині, щоб мати додаткові місця для них, які потрібні для керування проєктом.

Процишин сказав, що Український Народно-Мистецький Осередок плянує незадовго церемонію викопання першої ґрудки землі у зв'язку із подаруванням половини з-понад трильйонового фонду, який апробувало на цей проєкт „Нове Поширення праці і Програма розбудови". Рівнож запропоновано 19,000 долярів для предметів торгівлі Піонерських Днів 83, Канадсько-Українського Національного Фестивалю і Фестивалю кукурудзи і яблок, згідно з програмою „Атракції Туристів і Призначення Манітоби".

Це оголосив Ллойд Аксворті, федеральний міністер транспорту, в імені Дейвида Смита, федерального міністра для малої торгівлі і туризму, і Мюріель Смит, манітобського міністра економічного розвитку і туризму.

Канадсько - Український Національний Фестиваль, який відбувається щорічно в Дофині, одержав 5,000 долярів для зужиття на поширення прямої кампанії поштою та на інші заохочувальні зусилля і старання.

„Село Україна"

Музей і Оселя Українського Народного Мистецтва за підписами Марвина Процишина і Ярослава Лозовчука в Дофині 5-го листопада 1983 року видали для преси таке повідомлення: „Спілка Музею і Оселі Українського Народного Мистецтва відкриває нове Лоґо-Символ та проголошує нову назву для проєкту і місця".

На офіційній церемонії копання першої грудки землі, яка відбулася на місці проєкту, 12 кілометрів на південь від Дофині 5-го листопада м.р. корпорації Музею і Українського Народного Мистецтва відкрила свою нову наочно-зорову самобутність Лоґо-Символ, а президент корпорації Марвин Процишин проголосив, що нова назва відтепер цього місця і проєкту буде — „Село Україна".

Це коротке і ясне повідомлення, що означає це місце і проєкт. Україна відображує тему, природу, а Село означає, що це — унікальне поселення. Слово „село" українською мовою перекладають на англійську мову як „вилледж-сетлмент", але ми вирішили вживати і користуватися українським словом „село", замість терміну-слова „вилледж", щоб наголосити і підкреслити унікальність проєкту та уникати подібности з Українським Селом особливого часу і періоду в Альберті".

Новий символ — це праця графічного мистця Володимира Кулика, який спроєктував його як наочний показ всіх аспектів проєкту минулого, сучасного і майбутнього, в той самий час зобразуючи суть багатої культури і спадщини. Цей символ є такий, що відходить у минуле і рівночасно росте, позитивний і могутній, прямий, простий і сильний та здоровий.

Лоґо виростає із стилізованого пояснювання колоска пшениці. Пшениця була невід'ємною частиною життя українського народу впродовж сторіч і особливо невід'ємною частиною їхнього життя в Канаді. Зрештою ж, Україну вважають і називають „шпихлірем Европи".

Три колоски пшениці містять у собі лоґо-символ „Тройці". Середній - центральний колос, вказуючи своїм гострим вершком униз, зображує піонерські коріння наших предків, сіяння першого насіння пшениці типу „Ред Файф", яку зберегли наші предки. Два колоски пшениці, вказуючи своїми гострими вершками вгору, символізують прославлення сучасности („Український Фестиваль") і візію для майбутности. Ці два колоски пшениці, вказуючи догори, піддають думку нашої двомовної системи — англійської і української мов.

Всі складники переплітаються зі собою, репрезентуючи людей, які разом сходяться докупи, працюючи разом, і гармонійну співпрацю, що з'єднає увесь проєкт і місце Музею і Оселі Українського Народного Мистецтва.

Ріг символу, середня найвища частина лоґа, наочно наводить на форму тризуба, що є традиційним українським гербом. Історія і життя українського народу насичені пояснюванням хреста, і на проєкті символу знаходяться численні абстрактні хрести, які це відображають, а особливо тепер, коли ми зближаємося до тисячоліття християнства в Руси-Україні, і це має також свій важливий символ.

Незграбність лоґа — це ознака дозрілих жнив на полях, але це викликає спогади про динамічну акцію: про рух, дію, ріст, добробут поступ і напрям, вказівки.

„Трипільські" кольори відображують наші праісторичні коріння, коріння „синів землі" в їхніх багатих земних тонах, а бежовий і золотий кольори, наводять нас на пшеницю і на життя.

При кінці цього пресового повідомлення із Дофину з 5-го листопада м.р. говориться, що за докладними інформаціями можна звертатися до Марвина Процишина і Ярослава Лозовчука на число телефону: 638-5645.

За цим слідує детальний опис лоґа-символа із накресленим зразком його та поясненя з коротким оглядом і посиланням на двомовну природу українців Канади, на надходячий 1000-літній ювілей хрищення Руси-України, який припадає на 1988 рік.

Це нове лоґо і його застосування та поширення шляхом послідовного наочного показування і примінювання, говориться далі, може бути тим побудником, що дасть Музеєві і Оселі Українського Народного Мистецтва високий наочний профіль і усвідомлення престижу й важливости для нашої громади в цілому, для Манітоби, Канади і дійсно для світу.

У відповідь на пресове повідомлення, яке розіслали до преси президент Музею в Оселі УНМ в Дофині М. Процишин і Я. Лозовчук „The Dauphin Herald" у ч. 45-ім за вівторок, 8-го листопада м.р., помістив дві статті п. з. „Відкрито назву і нове лоґо" та опис кореспондента Раєна Кустри п. з. „Викопано першу грудку землі для проєкту" на 1-ій сторінці із великою фотографією п'ятьох осіб на гусеничному тракторі: президента Процишина, прем'єра Манітоби Говарда Полея, сенатора Ґіла Молґата, посла манітобської леґіслятури Джана Пломана, федерального посла виборчої округи Дофину Лаверна Левицького із Нової Демократичної партії Канади.

У першій статті редактор цього часопису описує, що „в той самий час, як урядові і проєктні достойники копали першу грудку землі для музею і Оселі Українського Народного Мистецтва, відкрито для публіки нову назву і нове лоґо". Цією назвою буде, як проголосив президент проєкту Марвин Процишин, „Село Україна" і нове лоґо, яке характеризує все найкраще минуле, сучасне і майбутнє українців в Україні і в Канаді.

Редакція часопису повністю помістила зміст пресового повідомлення із 5-го листопада на сторінках 1-ій і 5-ій.

Кореспондент Р. Кустра у своїй статті „Викопано першу грудку землі для проєкту" (на стор. 1-ій і 5-ій) докладно описав всю церемонію та історію проєкту. Він сказав, що „на височині, де свобідно провіває вітер і на північному узбіччі Райдінґ Мавитського Національного Парку Манітоби їхало на гусеничному тракторі п'ять достойників, коли викопано офіційно першу грудку землі в суботу, 5-го листопада 1983 року для „Села України" — нової назви для Музею і Оселі Українського Народного Мистецтва".

„Приблизно яких 75 людей чекало додатково півгодини на прибуття офіційних достойників до Дофину на церемонію, яка розпочала офіційно будову в чотирьох фазах 10-річного багатомільйонового проєкту. Сенатор Ґил Молґат, прем'єр Манітоби, Говард Павлей, посол Лаверн Левицький, член манітобської леґіслятури, Джан Пломен і президент проєкту Марвин Процишин вилізли на трактор після короткої церемонії, а неназваний оператор трактора знизив вістря гусеничного трактора і проїхав вперед кілька футів".

„Раніше під час церемонії представлено місцевих, провінційних і федеральних достойників та проголошено нову назву проєкту і нове лоґо".

„У традиційній церемонії Молґат репрезентував федеральний уряд, а Павлей — провінційний уряд. Їм подано хліб (джерело життя) і сіль (для зберігання життя, здоров'я, сили та добрих речей у житті). Сіль і хліб подано на рушнику, який репрезентує зв'язок людей доброї волі".

„Вслід за наступним українським звичаєм, Молґотові і Павлеєві подано писанки. Згідно з українським звичаєм, голова господарства говорить молитву і розкидає яйця в першу проорану борозну, щоб їх заорати для нового врожаю, що є символом надії, нового народження, охорони і продуктивности".

„Під час полуденка у Дофінському Об'єднаному Мистецькому Осередкові, Павлей і Молґат подали грошові чеки, які були частиною федерально - провінційної обіцянки подарунку 2,6 мільйонового фонду для першої фази побудови цього проєкту. Сам проєкт мусить роздобуто ще 700,000 долярів на першу фазу будови".

„Молґгат, Павлей, Пломен і Левицький- всі чотири говорили про вклад та про співпрацю людей в осягненні цього кроку і про ролю, яку він відіграватиме у визначенні вкладу та спадщини українських піонерів. Левицький, член парламентарного комітету культури, провів аналогію цього проєкту із Чорним Осередком Культури в Галіфаксі, Нова Шотляндія, та з Інуїтським Музеєм у Єлловнайфі, на Північно-Західніх Територіях Канади".

Павлей сказав, що проєкт матиме драматичний і тривалий вплив на економіку району. „Дофін і довколишній район зазнає струменистого впливу, про який ми говорили, в розумінні економічної користи для підприємств, торгівлі під час фази будови та після закінчення цього проєкту. Багато користей для підприємств прийде із вкладу Фонду праці в осередку та із зацікавлення співпрацею, що тут було продемонстровано зі сторони інших урядових програм.

„Він сказав, що перша із чотирьох фаз будови вимагатиме 100 робітників у будівничих ділянках та в споріднених торгівлях і підприємствах, де деякі із них працюватимуть у тяжкій машинерії, тяжкими знаряддями та в головних торговельних ділянках. Передбачують, що гостинність та споріднені туристичні індустрії відчують з досвіду головний стимул, а в той самий час самий осередок дасть додаткових 50 постійних праць та приблизно 40 сезонових позицій.

Осередок буде відкритий цілий рік, хоч першою ціллю в недалекому майбутньому буде приміщувати в ньому Український Фестиваль, на якому Дофин буває щорічним господарем" — закінчив свій опис церемонії і проєкту кореспондент Раєн Кустра.

О. Роїк

Післяслово...

(Продовження зі ст. 2)

лося 8-го липня ц.р. в день св. Івана Хрестителя, покровителя гантерської церкви.

Тут у трьох будівлях — церкві, „ґражді" й „хижі" об'єдналися в одну нерозривну цілість релігійно-церковні, національно-громадські, культурно-мистецькі, товарисько-розвагові, родинно-виховні елементи. Уже сам стиль усіх трьох згаданих будівель свідчить про архітектурно-мистецький і естетичний геній українського народу. Доповненням його є ікони й іконостас та внутрішнє обладнання церкви. У ній, серед маєстатичної гірської природи, людина в молитовно-контемплятивному настрої може піднести духа до Творця. Ґражда є осередком національно-громадського життя в багатьох його різновидах. Тут відбуваються концерти, доповіді, авторські й дискусійні вечори, збірні образотворчі виставки, родинні свята, товариські зустрічі, забави, ведеться під час вакацій дитячий садок. У ґражді діє крамничка, в якій можна придбати пам'яткові речі і дрібні подарунки, здебільша вироби народного мистецтва.

Одночасно ці три гантерські будівлі, сповнені релігійного й національного духа, виконують важливу репрезентативну місію серед численних неукраїнських туристів, які мають нагоду познайомитися бодай з уламком мистецького обдарування українського народу.

Але й найбільш величні й найвибагливіше обладнані будови залишаться тільки мертвими спорудами, якщо не буде в них животворного, життєдайного, творчого людського духа. І тут слово за мирянами, за духівництвом, за місцевими жителями-парафіянами Гантеру і околиці та за українським громадянством у вільному світі.

У ТРЕТЮ НЕСТЕРПНО-БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

Лідії-Марії Горбачевської Носик

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в одній з церков Ню Джерзі в Америці, та в церкві св. Покрови м. Торонто, Канаді дня 5-го серпня 1984 р.

Про молитовне єднання просять Приятелів та Друзів:
муж — ІВАН
та дочка — ІРИНА

Ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 22-го липня 1984 р. в Ірвінґтоні, Н. Дж. упокоївся в Бозі на 62-му році життя

наш Найдорожчий

БРАТ, ВУЙКО та РОДИЧ

бл. п.

ІГОР РОДІОН БОЙКО

б. старшина Першої Української Дивізії.

ПАРАСТАС — у вівторок, 24-го липня 1984 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юньйон, Н. Дж.

ПОХОРОН — в середу, 25-го липня 1984 р., о год. 9:30 ранку з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж..

Горем прибиті:

ОРЕСТ — брат з дружиною ЛЮБОЮ
РОМАН — брат з дружиною ОЛЬГОЮ та дітьми БОРИСОМ, ХРИСТИНОЮ й ІРЕНОЮ
МАРТА СТЕФАНЮК з мужем АНДРІЄМ і сином РОМКОМ
ЛІДА ОХРІМ з мужем СТЕФАНОМ
ІВАН БОЙКО з дружиною ЛЮБОЮ
АНДРІЙ БОЙКО з родиною
ҐЕРТРУДА БОЙКО з родиною
ІЗИДОР КЕРНИЧНИЙ
КСЕНЯ БАСНЯК
та ближча і дальша Родина в Америці, Канаді та в Україні

В глибокому смутку повідомляємо всіх Побратимів Комбатантів, що дня 6-го липня 1984 р. з Волі Всевишнього відійшов у Вічність

бл. п.

ЯРОСЛАВ ШОКАЛЮК

чотовий 1-ої УД УНА

ПОХОРОН відбувся 9-го липня 1984 р. з церкви св. Йосафата на цвинтар свв. Петра і Павла.

Його дружині Катерині та Родині щиро співчуваємо.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Члени Станиці 1-ої УД УНА Клівленд-Парма, Огайо

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими, що дня 20-го липня 1984 року відійшов у Вічність, ненадійно,

наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І БРАТ

бл. п. лікар стоматолог д-р

Роман Топольницький

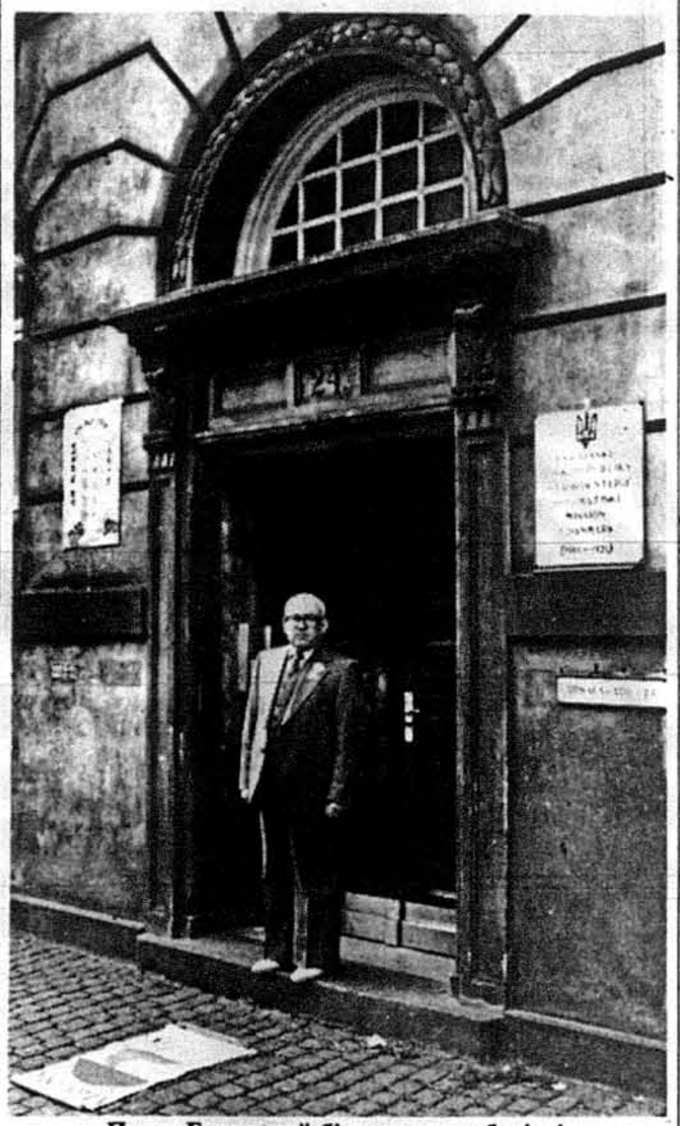
уроджений в Тернополі 1921 р., старшина 1-ої Української Дивізії „Галичина", член Українського Лікарського Т-ва Північної Америки.

Горем прибиті:

дружина — БОГДАННА
сини:
ОРЕСТ з дружиною і дітьми
АНДРІЙ
сестри:
НАДЯ ЮРЧИНСЬКА з родиною
ГАЛЯ ФІЛІНСЬКА з родиною
ІРИНА ДЯКІВ з родиною
і дальша Родина

Замість квітів просимо складати датки на Український Гарвард.

Факти і помилки

Петро Балицький біля входу до будівлі.

(Д.Р.) Відомо, що першим обов'язком журналіста, редактора, чи навіть принагідного дописувача є провірити фактичні інформації. Та все ж, навіть при найбільшій увазі попадуть інформації часом несвідомо неточні, часом перекручені чи переочені. В дрібних справах неварто виправляти їх, але коли інформація пов'язана з історичними подіями, на яку пізніші дослідники можуть покликуватися, то треба її уточнити.

Прикладом може послужити помилка в одній із давніших статтей, що посередньо нав'язувала до минулих подій. Хоч може й не така то суттєва неточність, все ж варто її виправити.

Отож, в часі короткого періоду самостійности української держави в роках 1918-1921, коли почали діяти українські представництва в чужих державах у різних дипломатичних формах, встановлено в Копенгагені, столиці Данії, „надзвичайну дипломатичну місію Української Народної Республіки" под проводом д-ра Дмитра Левицького.

В міській книзі адрес (Крак'с Вейвізер, Данмаркс Гандейльсспейл, Адрессебоґ, 152 річник, 1921, ст. II-248 і II-251) зареєстровано адресу місії при Упсалягаде 24/3, а також місце замешкання дипломатичного представника. Д-р Д. Левицький разом з дружиною Асею, що недавно померла в Ню Йорку, мешкав в готелі Монополь при Вінґаардстраде 1/3. Готель давно знищено і на тому місці поставлено банк, так що лише фотографію готелю можна оглянути в музейній збірці. Чи на будинку була тоді візитівка представника української місії — годі здогадуватися.

В будинку при Упсаля ч. 24, де була українська місія на третьому поверсі, мешкають члени еспанської амбасади, що міститься у сусідньому будинку під ч. 26. В часі побуту в Копенгаґені в 1980 році, коли там відбувалася жіноча конференція Декади ОН, була нагода оглянути ці солідні старого типу кам'яниці, де над входовою брамою (під ч. 26) є таблиця еспанської амбасади. Іншої таблиці немає. Одноразово, за дозволом еспанців, були повішені таблиці з репродукованою фірмою колишньої української місії (в данській мові) — при входовій брамі ч. 24 і на третьому поверсі — заходом Петра Балицького, мешканця Копенгаґену, з нагоди політичної маніфестації в 1981 році. Він теж перевів розшуки в бібліотеках і музеях за інформативними матеріялами та подбав про фотографії цієї ж події.

При цій нагоді насувається думка, чи не варто б утривалити історичний факт існування української місії в столиці Данії пам'ятковою таблицею на кам'яниці при Упсаляґаде ч. 24, формальним дозволом відповідних осіб чи міста?

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСТ „Черник" Дітройт—другий за аматорську чашу ЗСА

Американська Федерація копаного м'яча щорічно організує турнір найкращих жіночих і чоловічих дружин за аматорську і півпрофесійну чаші ЗСА. В елімінаційних льокальних, стейтових і районових змаганнях беруть участь сотні клюбів і товариств.

Цьогорічні кінцеві розгривки стягнули до Ст. Луїсу, Міссурі, 18 найкращих дружин ЗСА на півфінальні (субота, 23-го червня) і фінальні (неділя, 24-го червня) змагання, які проходили в п'ятьох групах: півпрофесійні за чашу Дювара, група чоловіків, аматорська група чоловіків, група чоловіків понад 30 років, жіноча група за аматорські чаші нижче і понад 30 років. Усі вони репрезентували свої райони, яких було чотири на цілі ЗСА. Район І—це східні стейти, ІІ- північ, ІІІ--південь і ІУ—захід.

Організація турніру була взірцева і нею займалася Федерація, спонзорувала турнір компанія Ангойзер Буш-Бадвайзер, яка придбала прекрасний парк поза містом так зв. Ст. Люїс Сакер Парк, де розміщені 7 площ для копаного м'яча. Цей спортовий комплекс, призначений виключно для аматорського спорту, коштував згаданої компанії три мільйони долярів.

Заглянувши до статистичних даних, я прийшов до переконання, що досі жадна українська дружина не здобула аматорської чаші ЗСА, хоча до фіналу дійшли: „Тризуб" Філядельфія у 1956 і УАСТ Рочестер в 1957 роках. В обидвох випадках ці наші дружини зазнали поразок з колишнім славним клюбом „кютіс" Ст. Люїс.

Історія повторилася в цьому році—після 18-ти сезонів копаного м'яча, коли цим разом в своє 35-річчя УСТ „Черник" поставило собі за ціль піти слідами своїх українських попередників з метою пройти на найвищу щаблю.

Треба відмитити, що цей проєкт Товариства вимагав кольосальних зусиль і посвяти проводу „Черника" та великих матеріяльних засобів. Зданий в більшості на власні матеріяльні сили УСТ „Черник" прийшлося дорого заплатити за пропаґанду українського спортового імени. Як репрезентант стейту Мишиґен і чемпіон ІІ-го району (Північ) „Черник" в дорозі до вершин елімінував у півфіналі (23-го червня) у Ст. Люїсі сильну португальську дружину з Гартфорду, Конн., вислідом 1:0. Переможного ґоля в цій зустрічі у 80-ій хвилині здобув Д. Фіцджералд. Звітова гра була на високому рівні, емоційна, швидка із змінними ефективними атаками обидвох дружин.

В останніх 10-ох хвилинах португальці створили ряд небезпечних ситуацій, які проте бравурно ліквідувала оборона „Черника". Не зважаючи на виграну, „Черник" не був тією самою дружиною без свого найкращого напасника і стрільця ґолів Мирослава Лупенця, який саме пройшов операцію коліна, та без чолового оборонця Л. Вуковича, що був виключений з гри у Міннеаполісі за гостру критику судді, відносно оборонця дружини „Ст. Луїс—Буш Юнайтед" на М. Лупенця. Він ні в якому разі не міг брати участь у фіналах цієї серії.

Великі діла вимагають великих зусиль, самопосвяти і самодисциплини, головно в цьому роді спорту, яким є копаний м'яч. Сягати по чашу ЗСА—це надзвичайне зусилля усіх учасників-змагунів, тренера і провідника дружини. Крім технічного вміння і тактичного мистецтва, ми мусимо взяти під увагу ще один дуже важливий чинник, що відіграє поважну ролю за найвищу ставку, а саме: психічне наставлення самих змагунів та вміння контролювати свої вчинки, навіть у найбільш провакаційних ситуаціях.

У неділю, 24-го червня ц. р., дружина „Черника" зустріла молоду, але технічно удосконалену й швидку дружину „Мін Ґрін" зі стейту Тексас, яка в попередньому дні в півфіналі елімінувала чемпіона Кольорадо вислідом 4:2. Для учасників й публіки цих розгривок „Мін Ґрін" були легкими фаворитами фіналу. Початкові хвилини змагань виказали деяку нервовість, що опанувала обидві дружини. Вони, виглядало, шукали за слабими місцями противника. Нагло у 10-ій хвилині лівий криловий „Мін Ґрін" перехопив м'яча, що його залегко післав воротареві оборонець „Черника", і щасливо відкрив конто 1:0. Від цього моменту гра дещо загострилась, одначе, судді тримали її під котролею.. „Мін Ґрін" мали легку перевагу, а атаки „Черника" розбивала сильна оборона суперника. Бракувало викінчення, і болюче відчувався брак згаданого вже нашого чолового напасника М. Лупенця. Вислід гри не змінився до кінця першої половини.

Початок другої половини гри виглядав добре для „Черника" аж до моменту, що вирішив долю змагань. Напасник „Мін Ґрін" брутально заатакував М. Нюмена, стопера „Черника", найкращого змагуна стейту Мишиґен на цій позиції. Обидва змагуни опинилися на землі. Суддя зарядив „вільний стріл" для „Черника" і в тій хвилині сталося несподіванка. Спровокований до крайности Нюмен, піднявшись із землі, копнув противника за образливу зневагу щодо його етнічного походження. Це спричинило виключення Нюмена з гри і цим самим зменшило можливості „Черника" на виграш, що найменше наполовину.

Граючи в десятку змагуни „Черника" зуміли зіпхати суперників на їхню половину. Але все це закінчалося без успіху. Другого ґоля, що таки заламав боєздатність дружини, „Мін Ґрін" здобули, коли Мартила випустив м'яч перед ногами напасника, який післав його в сітку наших порожніх воріт. Решту ґолів суперники здобули із гарних акцій їх нападу, і змагання закінчились з кінцевим вислідом 5:0 в користь „Мін Ґрін". Це була найгірша поразка „Черника" за останні три роки. Не зважаючи на цю велику поразку, треба зазначити, що це було неабияке досягнення нашого Т-ва. Звання віцечемпіона ЗСА має свою вартість.

Треба поґратулювати усім змагунам за їхню працю і посвяту. Велике признання належиться тренерові Браєнові Тіньйон, а особливо провідникові дружини і теперішньому голові Володимирові Гнатюкові за організування усіх змагань. На помилках ми вчимось, і я вірю, що провід УСТ „Черник" візьме до уваги цей кольосальний досвід на майбутнє і наступний фінал ЗСА вирішить в свою користь.

Володимир Дигдало

„Піснею..."

(Закінчення зі стор. 1)

вами та мелодійністю доходили до глибини сердець слухачів.

Часто виступають вони у радіопрограмах своєї церкви „Рідні Акорди", що передають чотири рази на тиждень по півгодини кожна: три в Україну, через радіостанцію ІБРА, а одна, місцева, з Ню Йорку через РО 1330 AM в 7-ій год. вечора щочетверга. Багато інших радіовисилень радо запрошували цю групу співати у їхніх програмах; виступав квартет також і в українських телевізійних програмах у Торонто.

Оформлення групи сталося несподівано. Запросив їх до своєї церкви у Торонто стрийко п-ні Розіти, пастор Василь Давидюк. Тяжко працюючи на хліб насущний, співаки почали ощаджувати гроші, щоб оплатити собі подорож, і незабаром вирушили у дорогу. На нічліг радо приймали до себе і гостили співаків, обдарованих гарними голосами, природним відчуттям музики, українські родини. Там, у Канаді, від церкви до церкви доходила вістка про цю групу, що співає „від душі", і так об'їздили вони на протязі двох і півмісяця Канаду, а потім ще й Каліфорнію. Власне під час цієї подорожі і зродилося рішення оформитися у постійний квартет. Коли повернулися до Юніону, взялися за роботу: збагачували свій репертуар, розучуючи на пробах все нові пісні, багато з яких діставали з України в листах, або від туристів, що там побували. Почали запрошувати їх різні церкви, крім українських, канадські й американські. Вони співали, а потім розповідали про себе, про походженя своїх батьків, про Україну, якої вони ніколи не бачили, але всім серцем полюбили, знаходячи у своїх співгромадян і канадців уважних слухачів.

Бажання поїхати в Україну нуртувало у них віддавна. Зреалізувати його пощастило в 1973-74 роках, коли вони поїхали, як туристи, в країну своїх батьків. Під час 50-денного перебування там відвідували і співали в баптистських церквах і церквах п'ятидесятників. Побували в Києві, Одесі, Харкові, Ужгроді, Чернівцях, і у Львові, та в інших містах, де скрізь їх радісно, вітали люди і милувались їхнім співом, а вони збирали нові пісні для свого репертуару. Спочатку було трохи тяжко з українською мовою, всі ж бо вони народжені поза Україною. Але вони вивчали й інтенсивно вдосконалювали мову, якою, до речі, тепер чудово володіють.

Співала група і по різних країнах Европи — в Польщі Західній Німеччині, Бельгії, Швеції, Норвегії, Данії, Фінляндії тощо. В країнах, де не було українських громад, співали по-англійськи. Приймали їх скрізь тепло і щиро. „Нам розкривали двері і в Европі, і в ЗСА та Канаді також церкви православні і католицькі, бо наша мета спільна — щоб наші люди, а особливо українська молодь не втратилися у світі, а йшли до своїх церков, читали Святу Євангелію, горнулися до Бога, щоб не забували своєї рідної мови, — розповідала Розіта. — Ми їздимо не тільки по церквах, а скрізь, де живуть українці: виступали, наприклад, у Канаді по українських клюбах, школах, таборах, фестивалях". У червні ц.р. виступали вони з великим успіхом на Українському Фестивалі у Голмделі, Н.Дж.

Молоді співаки хотіли б відвідати всі місця українських поселень, щоб донести до них пісню, в якій славлять Господа віруючі в Україні. На майбутнє вони плянують ще раз поїхати в Україну, а потім об'їздити українські громади в Бразилії, Параґваї, Арґентині. „Якщо б хтось із читачів „Свободи" хотів нас послухати, ми радо відгукнемося", — запевнила Р. Попович від імени групи.

„Ми будемо співати, поки житимемо, а потім наші діти продовжуватимуть", — зі зворушенням сказала Розіта Попович, у якої, крім сина, ще й однорічна донечка Таня, з якими батьки їх ніколи не розлучаються, беручи їх зі собою в подорожі.

Неохоче прощаємося, адже не можна не зворушитися цим шляхетним горінням, як і метою групи — „пробуджувати наших людей до глибшого духового життя, геть від алькоголю, від злих навиків, від байдужости".

В кінці червня і місяць липень група знову подорожує, їхні пісні лунають у Вінніпеґу, Торонто і по Америці, — Огайо, Мишиґен, Висконсин, Міннесота, Монтана, Норд Дакота, Каліфорнія. Коли вони повернуться додому, в Юніон, їх вже чекатимуть щойно видані чергові їхні платівки з найновішими чудовими релігійними піснями з України (разом група вже видала 12 платівок). Для бажаючих придбати платівки і касети, або запросити квартет слід писати на адресу: P.O. Box 1174, Union, N. J. 07083.

Бюро...

(Закінчення зі ст. 1)

на. Найбільше, однак, обтяжуючим є довге чекання після того, як приїжджі вкінці виповнять форми на дозвіл постійного перебування в ЗСА.

Є однак сподівання, що Служба іміґрації і натуралізації одержить 100 компюторів і тоді можна буде упростити ту бюрову працю, яка тепер виконувана погано вишколеними урядниками, постійно спізняються. Надіються, що коли новий закон увійде в життя, різні добровільні організації, які опікуються новоприїжджими допоможуть, щоб складна бюрократія працювала швидше, краще і більш справно.